

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/53/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205745
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117205745.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Anny Ilčinovej, v spore žalobcu: F. B., T. XX.XX.XXXX, H. C., I. T. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie 300,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8Csp/64/2017-39 z 7.3.2018, takto

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Vo zvyšku p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalobca m á proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 200,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že v konaní vedenom pod sp. zn. XXC/XXX/XXXX, si žalobca úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ, keď sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky, a taktiež určenia neprijateľných zmluvných podmienok, pričom súd jeho návrhu vyhovel pre porušenie ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. V súvislosti s výkladom pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukázal na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa XX.X.XXXX. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa. Z uvedených dôvodov je preto nedôvodná a nelogická námietka žalovaného, že žalobca si ako spotrebiteľ neuplatňoval v žiadnom súdnom konaní porušenie svojich práv. Žalobcovi vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobca znášal stav právnej neistoty, nakoľko proti žalobcovi bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorým tento bol zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 2.575,27 eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne a ďalšie príslušenstvo, pričom uvedené rozhodnutie bolo vydané na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Žalobca sa obával o výšku dlhu a jeho neustále narastanie, keď si žalovaný voči nemu uplatňoval nároky, na ktoré nemal nárok. Žalobca bol nedôvodne vystavený

psychickému vypätiu zo strany žalovaného aj tým, že samotný žalobca musel na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu, nakoľko žalobcovi bol rozhodcovský rozsudok doručený už 19.5.2014, a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval sumu 200,- eur, na ktorej zaplatenie žalovaného zaviazal a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Námietku miestnej nepríslušnosti súd nepovažoval za dôvodnú.

3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku.

4. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

5. Podľa žalovaného súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Z rozsudku nevyplýva, o porušenie akého práva by malo ísť. Súd prvej inštancie toto právo nekonkretizoval, čo znamená že z jeho rozhodnutia nie je zrejmé ani to, či je splnený predpoklad uvedený v § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. Zákonná úprava nepriznáva primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi len preto, že uplatnil nejaké právo, ale len vtedy, ak úspešne uplatnil porušenie práva ustanoveného na ochranu spotrebiteľa. To, že by súd prvej inštancie mal preukázať, že došlo k porušeniu práva na ochranu spotrebiteľa určeného zákonom, z rozsudku nevyplýva. Súd prvej inštancie odôvodnil vznik nároku všeobecne, neurčito, čo spochybňuje, ako a čím vlastne dôvod nároku bol preukázaný. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 14/07, ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 199/09. Z vykonaného dokazovania, skutkových zistení a právneho posúdenia súdu prvej inštancie vysloveného v napádanom rozsudku nevyplýva, či je splnený zákonný predpoklad pre vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Súdom uvádzané závery neumožňujú posúdiť, či v konaní vôbec boli splnené podmienky pre postup podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. Nárok na finančné zadosťučinenie zákon nespája s postavením osoby ako spotrebiteľa, ale s porušením práva určeného na ochranu spotrebiteľa. Z toho potom vyplýva, že takýto nárok nevzniká osobe titulom jej postavenia spotrebiteľa, ale len v spojení s konkrétnym právom. Napádaný rozsudok neobsahuje ani žiadne konkrétne dokázané skutočnosti, na základe ktorých súd priznal nárok na finančné zadosťučinenie v sume 300,- Eur. V konaní neboli preukázané a ani súd v rozsudku neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by mali odôvodňovať výšku priznaného finančného zadosťučinenia.

6. S poukazom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napádanej časti, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia, ako aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie oprávnenou osobou (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Podaným odvolaním bol dotknutý aj výrok rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Keďže rozhodnutie v tejto časti bolo vydané v prospech žalovaného, muselo byť odvolanie žalovaného proti tomuto výroku rozsudku odmietnuté (§ 386 písm. c/ CSP v spojení s § 359 CSP).

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu, uplatnený na základe právoplatného rozhodnutia o zrušení rozhodcovského rozsudku vydaného na základe rozhodcovskej zmluvy majúcej charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z titulu spotrebiteľského zmluvného vzťahu medzi účastníkmi podľa ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

11. Podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených Zákonom č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

13. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

16. Vo veci sp. zn. XXC/XXX/XXXX Okresného súdu Prešov sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného na základe rozhodcovskej zmluvy majúcej charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Vo vzťahu k obom uplatneným nárokom mal žalobca v konaní plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. XXC/XXX/XXXX-XXX z 10.6.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. XXCo/XXX/XXXX-XXX z 26.4.2016, nadobudol právoplatnosť dňa 29.7.2015 vo vzťahu k výrokom I. a II. rozsudku, a dňa 16.6.2016 vo vzťahu k výrokom III. a IV. rozsudku. Až právoplatným ukončením konania vo veci sp.zn. XXC/XXX/XXXX Okresného súdu Prešov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

17. Žalobca sa bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní úspešne domohol zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného na základe rozhodcovskej zmluvy majúcej charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok voči žalovanému.

18. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok, a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, pretože konanie žalovaného mu privodilo ujmu vo sfére osobného, rodinného a spoločenského života. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Prešov sp.zn. XXC/XXX/XXXX, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, žalobca bol dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania vo veci sp.zn. XXC/XXX/XXXX.. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie v súdom priznanej výške 200 eur. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť, a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobca sa úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

20. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

21. Vychádzajúc z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu 100 %.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).